

Contact

070 441 71 12

efa.zevenbergen@pzh.nl

M. (Meindert) Stolk

070 441 70 87

m.stolk@pzh.nl

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl

Datum

28 september 2023

Ons kenmerk

DOS-2020-0007548

PZH-2023-840906190

Uw kenmerk

Provinciale Staten

Onderwerp

Uitspraak Rechtbank Rotterdam en stand van zaken Chemours

Bijlagen

3

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren wij u over de uitspraak van de rechtbank Rotterdam naar aanleiding van de door de vier betrokken gemeenten aangespannen civiele zaak tegen Chemours en zijn rechtsvoorgangers alsmede de overige stand van zaken in het dossier Chemours.

Uitspraak in dagvaardingsprocedure gemeenten

Met onze brief van 23 april 2021 (PZH-2021-774851353) bent u geïnformeerd over de dagvaardingsprocedure die de gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden zijn gestart tegen de bedrijven Chemours en DuPont.

De vier gemeenten hebben de rechter gevraagd vast te stellen dat Chemours/DuPont onrechtmatig hebben gehandeld door de uitstoot van PFAS stoffen zoals PFOA terwijl zij al lange tijd op de hoogte waren van de schadelijke gevolgen van deze stoffen, zonder ons, als bevoegd gezag, daarover te informeren. De gemeenten hebben de bedrijven aansprakelijk gesteld voor de schade die zij hebben geleden, lijden en mogelijk in de toekomst nog zullen lijden als gevolg van deze uitstoot. Beide bedrijven hebben eerder de aansprakelijkheid afgewezen. Daarom zijn de gemeenten in 2021 een dagvaardingsprocedure gestart waarin de rechtbank Rotterdam vandaag uitspraak heeft gedaan.

De rechtbank heeft vandaag een tweede tussenuitspraak gedaan in deze zaak. In dit vonnis oordeelt de rechtbank samengevat dat:

- De uitstoot van PFOA naar de lucht in de periode tot 1 juli 1984 is ten opzichte van de Gemeenten geen onrechtmatige daad als bedoeld in artikel 6: 162 BW (hierna: onrechtmatige daad);
- De uitstoot van PFOA naar de lucht in de periode van 1 juli 1984 tot 1 maart 1998 is een onrechtmatige daad ten opzichte van de Gemeenten;

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dicht bij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

- Vooral nog staat niet vast dat de uitstoot van PFOA naar de lucht vanaf 2 maart 1998 een onrechtmatige daad is ten opzichte van de gemeenten;
- De uitstoot van GenX-stoffen naar de lucht vanaf 2012 is geen onrechtmatige daad ten opzichte van de gemeenten;
- Los van de vraag of Chemours c.s. door hun emissies naar de lucht een onrechtmatige daad in de zin van artikel 6:16 BW hebben gepleegd (d.w.z. wegens het schenden van een wettelijke norm of de in het maatschappelijk verkeer te betrachten zorgvuldigheid), zijn zij aansprakelijk voor de kosten van het verwijderen (saneren) van door hen uitgestoten en vervolgens op percelen van de gemeenten neergeslagen PFOA en GenX-deeltjes als die naar objectieve normen een inbreuk op hun eigendomsrechten maken;
- Over de hoogte van de overige schade wordt in een aparte schadestaatprocedure beslist.

Wij gaan samen met onze advocaat en DCMR Milieudienst Rijnmond de uitspraak en de mogelijke gevolgen voor de provincie grondig bestuderen. Dit mede in het licht van de eerdere aansprakelijkstelling van Chemours door Gedeputeerde Staten waarover u geïnformeerd bent met de Lid GS brieven van 4 december 2020 en 23 april 2021¹.

Als Chemours/DuPont in de periode 1984 – 1998 al meer wist van de schadelijkheid van PFOA zonder dit te melden, dan lijkt het ons een zaak voor het Openbaar Ministerie om dit nader te onderzoeken. Indien er sprake is van strafbare feiten, kan het OM strafrechtelijk optreden. De Provincie Zuid-Holland heeft naar aanleiding van de Zembla uitzending van juni 2023 het OM opgeroepen een onderzoek in te stellen. Het is aan het OM te bepalen of zij daar aanleiding toe ziet.

PFAS-onderzoeksprogramma RIVM

In de Statencommissie Klimaat, Natuur en Milieu van 6 september 2023 is toegezegd dat bij het RIVM nagevraagd zal worden of het mogelijk is om ook vlees en zuiverproducten te onderzoeken op PFAS. Het RIVM heeft ons desgevraagd het volgende bevestigd:

In het PFAS onderzoeksprogramma doen we onder andere onderzoek naar de hoeveelheid PFAS die mensen in Nederland binnen krijgen via voedsel en drinkwater. Voor dit onderzoek zijn gegevens gebruikt van de NVWA van producten uit verschillende supermarkten, speciaalzaken (zoals viswinkels, groentewinkels) en markten. Vlees en zuivel zijn hierin meegenomen. Uit de [resultaten](#) blijkt dat mensen in Nederland via voedsel meer dan drie keer zoveel PFAS binnenkrijgen als via drinkwater. Vlees en zuivel dragen bij aan deze inname van PFAS, net zoals vis (de belangrijkste bron), koffie, thee, graanproducten, eieren, fruit en groenten.

Producten afkomstig van landbouwbedrijven moeten voldoen aan wettelijke regels voor voedsel. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA; www.nvwa.nl) controleert of producenten, handelaren en verkopers zich hieraan houden door de gehalten van stoffen in producten te meten. Sinds 1 januari zijn er wettelijke EU maximumgehalten

---

¹ <https://pzh.notubiz.nl/document/11151196/1#search=%22PZH-2021-774851353%22>

voor PFAS in vlees. Er zijn op dit moment geen limieten voor zuivel, wel vraagt de EU of de lidstaten PFAS in melk willen gaan monitoren.

Het RIVM heeft aangegeven graag bereid te zijn het PFAS Onderzoeksprogramma in de Statencommissie Ruimte en Milieu toe te lichten en vragen daarover te beantwoorden. Wij gaan ervan uit dat hiermee de toezegging met kenmerk KNM/T2023.020 zoals gedaan in de Statencommissie KNM van 6 september jl. als afgedaan kan worden beschouwd.

Beantwoording Kamervragen

Op 14 september 2023 hebben de minister en staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een drietal sets Kamervragen met in totaal 73 vragen beantwoord die mede naar aanleiding van de Zembla uitzending van 15 juni 2023 zijn gesteld over Chemours, PFAS en aanverwante zaken. Graag delen wij de beantwoording van de Kamervragen 3645², 3646³ en 3647⁴ hierbij met Provinciale Staten.

Aangenomen motie Tweede Kamer pZZS

Wij hebben de laatste jaren regelmatig bij de rijksoverheid aangedrongen op een betere juridische verankering van de lijst met potentieel zeer zorgwekkende stoffen (pZZS). Het verheugt ons daarom dat de Tweede Kamer op 21 september 2023 een motie heeft aangenomen die de regering verzoekt om potentieel zeer zorgwekkende stoffen wettelijk gelijk te stellen aan zeer zorgwekkende stoffen om mens en omgeving te beschermen. Wij vertrouwen erop dat het Rijk samen met ons en andere overheden op een passende wijze uitvoering zal geven aan de bijgevoegde motie.

EU Restrictievoorstel PFAS

Begin dit jaar is het mede door Nederland ingediende voorstel voor een verbod (restrictie) op de productie en het gebruik van PFAS gepubliceerd door ECHA (European Chemicals Agency). Wij hebben op diverse momenten laten weten voorstander te zijn van dit verbod en het Rijk hierbij te willen ondersteunen.

Wij hebben daarom als provincie Zuid-Holland gebruik gemaakt van de consultatieronde en een reactie ingediend op het voorstel bij het ECHA (European Chemicals Agency). Wij ondersteunen het restrictievoorstel omdat GS als bevoegd gezag worden geconfronteerd met de schadelijke gevolgen van PFAS als die vrijkomen in het milieu en daarmee schade veroorzaken aan een schone en gezonde leefomgeving voor onze inwoners. Ook andere

---

2

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2023Z11780&did=2023D37026>

3

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2023Z11914&did=2023D37028>

4

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2023Z12309&did=2023D37031>

provincies maken gebruik van de consultatieronde en spreken steun uit voor het voorgestelde verbod.

Bij de provinciale reacties op het restrictievoorstel is inhoudelijk gebruik gemaakt van bijgaand 'position paper' dat de provincies ter vaststelling hebben geagendeerd voor de IPO Bestuurlijke Adviescommissie Ruimte & Leefomgeving van 28 september 2023.

Tot 25 september 2023 konden partijen wereldwijd input leveren in het kader van een consultatie. De informatie uit deze consultatie wordt verwerkt door Europese wetenschappelijke comités, en leidt tot een advies. Op basis van dit advies maakt de Europese Commissie een definitief voorstel waarover de EU lidstaten kunnen stemmen. Naar verwachting kan een verbod met overgangstermijnen dan niet eerder dan 2026 ingaan.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en houden u op de hoogte van relevante ontwikkelingen in dit dossier.

Hoogachtend,

E.F.A. (Frederik) Zevenbergen

drs. M. (Meindert) Stolk

Bijlagen:

- Publiekssamenvatting vonnis rechtbank Rotterdam - Chemours handelde onrechtmatig met uitstoot van PFOA
- Position Paper Restrictievoorstel PFAS
- Motie van het lid Klaver c.s. over financiële en juridische steun bieden aan medeoverheden die juridische stappen zetten tegen Chemours